

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное учреждение
высшего профессионального образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая

УТВЕРЖДАЮ

Проректор
по образовательной деятельности КФУ
Проф. Таюрский Д.А.

_____ 20__ г.

Программа дисциплины

Литература родственных народов Б1.В.ДВ.8

Направление подготовки: 44.03.05 - Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)

Профиль подготовки: Родной (татарский) язык и литература и иностранный язык (английский)

Квалификация выпускника: бакалавр

Форма обучения: очное

Язык обучения: русский

Автор(ы):

Мингазова Л.И. , Шафигуллина Рушания Фаилевна

Рецензент(ы):

Закирзянов А.М. , Сайфулина Флера Сагитовна

СОГЛАСОВАНО:

Заведующий(ая) кафедрой: Закирзянов А. М.

Протокол заседания кафедры No ____ от "____" _____ 201__г

Учебно-методическая комиссия Института филологии и межкультурной коммуникации (Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая):

Протокол заседания УМК No ____ от "____" _____ 201__г

Регистрационный No

Казань
2017

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, д.н. (доцент) Мингазова Л.И. кафедра татарской литературы Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая ,
Lyajlya.Mingazova@kpfu.ru ; Шафигуллина Рушания Фаилевна

1. Цели освоения дисциплины

- изучение теоретических основ;
- приобретение практических умений и навыков анализа произведений родственных народов;
- воспитание понимания роли, места и значения литературы в системе национальной культуры;

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел " Б1.В.ДВ.8 Дисциплины (модули)" основной образовательной программы 44.03.05 Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки) и относится к дисциплинам по выбору. Осваивается на 4 курсе, 8 семестр.

Б.3. Профессиональный цикл. Базовая часть

Б.3.1. Модуль "Литература родственных народов"

Б.3. 1. Литература родственных народов

Требования к освоению содержания данного курса предполагают наличие компетенций, сформированных у обучающихся в результате освоения дисциплин ООП подготовки бакалавра по данному направлению: "Татарское устное народное творчество", "Древняя литература". Освоение дисциплины "История татарской литературы" является необходимой основой для последующего изучения дисциплины. Дисциплин вариативной части профессионального цикла. Дисциплина изучается во II семестре.

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ПКЛ-1. (профессиональные компетенции)	Способен реализовать учебные программы базовых и элективных курсов в различных образовательных учреждениях.
ПКЛ-2. (профессиональные компетенции)	Готов применять современные методики и технологии, в т.ч. и информационные для обеспечения качества учебно-воспитательного процесса на определенной ступени конкретного образовательного учреждения.
ПКЛ-3. (профессиональные компетенции)	Способен применять современные методы диагностирования достижений обучающихся и воспитанников, осуществлять педагогическое сопровождение процессов социализации и профессионального самоопределения обучающихся, подготовки их к сознательному выбору профессии.
ПКЛ-4. (профессиональные компетенции)	Способен использовать возможности образовательной среды, в том числе информационной, для обеспечения качества учебно-воспитательного процесса.

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

задачи дисциплины и ее связь с другими науками;

- характеристику социально-политических предпосылок каждого этапа развития родственных литератур;
- теоретические основы предмета.

2. должен уметь:

- в сравнительно-сопоставительном плане анализировать идеи и проблемы произведений;
- определять значение деятельности и вклад просветителей в литературный процесс своего времени;
- определять ценность каждого этапа, его место и роль, а также вклад классиков в историю развития литератур

3. должен владеть:

- филологического подхода к литературно-художественному материалу в его историческом развитии;
- определения функционирования художественных приемов в произведениях поэзии, драматургии и прозы, различных их жанров.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

- способность демонстрировать знание основных положений и концепций в области теории и истории основной изучаемой литературы (литератур), теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста, представление об истории, современном состоянии и перспективах развития филологии (ПК-1);
- владение базовыми навыками сбора и анализа литературных фактов с использованием традиционных методов и современных информационных технологий (ПК-2);
- способен применять современные методы диагностирования достижений обучающихся и воспитанников, осуществлять педагогическое сопровождение процессов социализации и профессионального самоопределения обучающихся, подготовки их к сознательному выбору профессии (ПК-3);
- способен использовать возможности образовательной среды, в том числе информационной, для обеспечения качества учебно-воспитательного процесса (ПК-4).

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет 2 зачетных(ые) единиц(ы) 72 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины зачет в 8 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. ТӨРКИ ӘДӘБИ ДӨНЬЯ. КЕРЕШ.	8		2	0	0	
2.	Тема 2. БАШКОРТ ӘДӘБИЯТЫ	8		2	2	0	
3.	Тема 3. ТӨРЕК ӘДӘБИЯТЫ	8		2	2	0	
4.	Тема 4. ҮЗБӘК ӘДӘБИЯТЫ КАРАКАЛПАК ӘДӘБИЯТЫ	8		2	2	0	
5.	Тема 5. КЫРГЫЗ ӘДӘБИЯТЫ	8		2	4	0	
6.	Тема 6. КАЗАКЪ ӘДӘБИЯТЫ	8		1	2	0	
8.	Тема 8. ТӨРЕКМӘН ӘДӘБИЯТЫ	8		1	2	0	
9.	Тема 9. ЧУВАШ ӘДӘБИЯТЫ	8		2	2	0	
10.	Тема 10. ӘЗӘРБАЙҖАН ӘДӘБИЯТЫ	8		2	2	0	
11.	Тема 11. КАВКАЗ ТӨРКИЛӘРЕ ӘДӘБИЯТЫ (БАЛКАР, КАРАЧАЙ, НОГАЙ ӘДӘБИЯТЛАРЫ)	8		2	0	0	
12.	Тема 12. АЛТАЙ ҺӘМ СЕБЕР ТӨРКИЛӘРЕНЕҢ ӘДӘБИ ДӨНЬЯСЫ (ТУВА, ХАКАС, АЛТАЙ, ЯКУТ ӘДӘБИЯТЛАРЫ)	8		0	0	0	
4.2 Содержание дисциплины							
Тема 1. ТӨРКИ ӘДӘБИ ДӨНЬЯ. КЕРЕШ.							
лекционное занятие (2 часа(ов)):				0	0	0	Зачет

Тугандың халыклар әдәбияты курсының максатлары һәм бурычлары. Матур әдәбият мегаллиме эзерләү эшендә, системасында әлеге курсның урыны һәм әһәмияте. Милли әдәбиятларның үсеш этапларын билгеләү. Классификацияләүнең төрле юллары (территориаль, региональ, һәм этнолингвистик принциплар буенча). Төрки әдәбиятларның үсеш процессы үзенчәлеге. Төрки мәдәният дөнъясының милли яктан күпкырлы булуы. Уртақ тарих белән берләшкән егерме алты төрки милләт. Төрки әдәбиятлар үсешендә рус әдәбияты, фәлсәфәсе һәм эстетик фикер.

Тема 2. БАШКОРТ ӘДӘБИЯТЫ

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Башкорт әдәбиятының төп чыганақлары: мифология, фольклор, борынғы төрки кавемнәр әдәбияты. Башкорт халқының халық аңыз ижаты.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Башкорт әдәбиятының төп чыганақлары: мифология, фольклор, борынғы төрки кавемнәр әдәбияты. Башкорт халқының халық аңыз ижаты. Башкортстанның халық шагыйре - Салават Юлаев. Тормыш юлы, ижаты. Татар зыялылары белән элемент. Мостай Кәрим, Н.Нәжми, З.Бишева һ.б. ижаты. Башкортстанның халық шагыйре, драматург, Мостай Кәрим. Биографик белешмә. М.Кәримнең шигъри кыйбласын тәшкил итүче үзек темалар. "Үзем турында үзем" автобиографик очеркы. Автобиографик характердагы "Безнең өйнең яме", "Өч туган", "Озын-озын балачак" повестьлары. Эдипнең драматургия өлкәсендәге эшчәнлеге. "Туй дәвам итә", "Кыз урлау", "Айгөл иле", "Ай тотылган төндә" драмалары. Шагыйрь, драматург Әгнам Атнабаевның тормыш һәм ижат юлы. Поэзиясенә халықчанлығы, тәәсир итү көче. Ә.Атнабаевның фәлсәфи лирикасы. Г.Хәйем робагыйларын төржемә итүе.

Тема 3. ТӨРЕК ӘДӘБИЯТЫ

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Төрөк фольклоры. Күпкырлы жанрлар системасы. Героик дастаннар, легендар жырлар. Иске госманлы әдәбият. Төрөк телендәге әдәбиятның барлыкка килүе һәм үсеш алуы. Ашик-пашаның "Гариб-намә" әсәре. И.Әмре поэзиясе. Дини мәснәви жанрының формалашуы. С.Чәләбинең "Мәүләде Нәби" поэмасы.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Р.Гунтекинның "Кызгану", "Чалы кошы" әсәрләренә анализ. "Чалы кошы"ын татар әдәбияты белән чагыштырып өйрәнү.

Тема 4. ҮЗБӘК ӘДӘБИЯТЫ КАРАКАЛПАК ӘДӘБИЯТЫ

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Үзбәк халық аңыз ижатының жанр ягыннан күптөрле булуы. Дастан жанры традицияләре ("Гер-оглы", "Алпамыш", "Юсуф һәм Ахмед", "Айсылу һәм Көнбатыр", "Таһир һәм Зөһрә"). XIX гасырның икенче яртысы - XX йөз башы әдәбияты. Мәгърифәтчелек, жәдитчелек харәкәте. Әлеге харәкәтнең антифеодал характеры. Мәгърифәтче шагыйрьләр Мукуми, Фуркат, Завки, Аваз Отар ижатларында чагылыш тапкан социаль тигезсезлек мәсьәләсе, наданлыкка карата тәнкыйть, азатлыкка омтылыш. 1920-1930 нчы еллар әдәбиятының идея-тема һәм жанрлар ягыннан үзенчәлеге. Фитрат һәм Чулпан поэзиясе, социалистик революция идеяларына каршы чыгу. Хәзерге заман үзбәк әдәбияты. М.Мәхмүдов, П.Кадыров ижатлары. Каракалпак халқының фольклоры. Халық аңыз ижатының иң гүзәл әсәрләренә берсе - ?Кырык-кыз? дастаны. Дастанда урын алган сугышчы хатын-кыз образлары. Каракалпак әдәбиятына нигез салучы Көнхужа. Аның әсәрләрендә чагылыш тапкан халық язмышы. Каракалпакстанның халық язучысы И.Юсупов ижаты. Эдип әсәрләренә хас фольклор һәм шәрык әдәбияты традицияләренә синтезы.

практическое занятие (2 часа(ов)):

П.Кадыровның "Алмаз билбау", "Азатлык" әсәрләрендә замандаш образы. Әсәрнедә күтөрелгән төп идея-проблемалар.

Тема 5. КЫРГЫЗ ӘДӘБИЯТЫ

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Халық аңыз ижатының бай традицияләре. "Манас" - кыргыз халқының легендар эпосы. Батырлыкка дан жырлаучы, туган жиргә мөхәббәт белән сугарылган монументаль әсәр. 1920-1930 нчы еллар әдәбияты. Акыннар әдәби мәктәбенә кыргыз әдәбияты үсешенә көчле тәәсире. А.Токамбаев, Т.Садыкбеков, М.Токабаев, К. Маликов ижатлары. Соңгы дистә еллар әдәбияты. Проза жанрларының активлашуы, тизләтелгән үсеш кичерүе (Т.Садыкбеков, Н.Байтимеров, М.Абдукаримов). Халық тормышын чагылдыручы реалистик характердагы әсәрләренә күпләп ижат ителүе. Дөнъяга танылган эдип Чынгыз Айтматов ижаты.

практическое занятие (4 часа(ов)):

Чынгыз Айтматов ижатына күзәтү. "Жәмилә", "Хуш, Гөлсары", "Бер көн - бер гөмер" әсәрләре. Аларның дөнъякүләм танылуы. "Беренче мөгәллим" әсәренә бәя.

Тема 6. КАЗАКЪ ЭДЭБИЯТЫ

лекционное занятие (1 часа(ов)):

Казакъ фольклоры. Халык шагыйрьлэре- акыннар ижатында эпик жанрларның үсеш алуы. (Казтуган, Асан-кайгы, Шалкиз-жырау, Бухар-жырау). Мөгърифэтчелек реализмына нигез салучы танылган казакъ шагыйре Абай Кунанбаев. Абай традициялэре. 1920-1930 нчы еллар казакъ эдэбияты. С.Сэйфуллин, И.Жансагуров, М. Ауэзов ижатлары.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Бүгенге көн казакъ прозаикларының эсэрлэре тупланган татар телендөге "Дала гөллэре" исемле жыентыгына күзөтү. Эсэрлэргө анализ (М.Магуин, У.Сарсенбаев, К.Найманбаев, А.Чынбатыров, Т.Абдиков, С.Нарымбатов, Т.Нурмагамбетов һ.б. ижатлары).

Тема 8. ТӨРЕКМЭН ЭДЭБИЯТЫ

лекционное занятие (1 часа(ов)):

Төрөкмәннэрнең халкык авыз ижаты. Зур күләмле эпик эсэрлэрнең, дастаннарның ижат ителүе ("Угыз-намә", "Китабы дэдәм Коркод", "Көроглы"). XX йөз башындагы эпик һәм лиро-драматик эдэбият. Киң колачлы, эпик эсэрлэр осталары Б.Кербабаев ("Хәлиткеч адым"), Б. Сейтаков "Ир туганнар", Т.Джумагельдиев "Жир барысын да хәтерли". Фәлсәфи рухта, символик образлар ярдәмендә эсэрлэр ижат итүче эдиплэр төркеме - И.Нуриев ("Реквием"), А.Агабаев ("Шәрык биюе"), Х. Кулиев ("Төрөклөк суы")

практическое занятие (2 часа(ов)):

XX йөз башы төрөкмән поэзиясендә халык каһарманнары, батырлар образы. Ата Салих ижаты.

Тема 9. ЧУВАШ ЭДЭБИЯТЫ

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Чуваш эдэбияты тарихы. Усештә Казан шәһәрненең роле. Билгеле зыялылары һәм язучылар ижаты

практическое занятие (2 часа(ов)):

Константин Иванов. Балачагы, тормышы. Тәржемәлэре, эдэби эсэрлэре. Әкият, балладалары. "Нарспи" поэмасы. Сюжеты, геройларының эдэби эшләнеше. Ижатына татар эдиплэрненең тәэсире. Язмышында һәм ижатында Г.Тукай белән уртақ яклар булу. "Нарспи" поэмасы һәм М.Гафуриның "Татар хатыны", Ф.Әмирханның "Татар кызы", Б.Йолдызның "Бәдрәна" новелласы һ.б. төрки эдиплэрненең эсэрлэре белән чагыштырма анализ..

Тема 10. ЭЗЭРБАЙҖАН ЭДЭБИЯТЫ

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Эзэрбайҗан халкының фольклоры. Зур әһәмияткә ия булган эпик эсэрлэр, дастаннар", "Китабы дэдәм Коркуд", "Гер-оглы", "Ашуг-Гариб", "Шаһ Исмаил", "Гурбани", "Аббас-Гөлгез", гачаг Наби, гачаг Керем турында героик-тарихи җырлар. Эзэрбайҗан ашуглары поэзиясенә эдэби мәктәбе, классик һәм бүгенге заман. Эзэрбайҗан телендә язма эдэбиятның барлыкка килүе. Эзэрбайҗан эдэбиятында Шәрык Ренессансы традициялэре. IX- XII гасырларда Тәбриз, Гянжә, Шәмаха, Бакы шәһәрләрнендә формалашкан данлыклы мэдәни мәктәплэр. Фарсы телендә ижат итүче эзэрбайҗан шагыйрьлэре, шәрык эдэбияты классиклары, Низами, Хагани, Физули, Катран Тәбризи, Мәһсәти.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Мөгърифэтчелек реализмы. Күренекле эзэрбайҗан мөгърифэтчелэре А.Бакиханов, М.Ш.Вазех, М.Ф.Ахундов ижатлары. С.Ахмедовның "Аран", "Жир үлчәме" эсэрләрнендә халыкның тарихи үткәне һәм бүгенге көн авыл темасы.

Тема 11. КАВКАЗ ТӨРКИЛЭРЕ ЭДЭБИЯТЫ (БАЛКАР, КАРАЧАЙ, НОГАЙ ЭДЭБИЯТЛАРЫ)

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Кавказ төркилэре эдэбияты (балкар, карачай, ногай эдэбиятлары)

Тема 12. АЛТАЙ ҺӘМ СЕБЕР ТӨРКИЛЭРЕНЕҢ ЭДЭБИ ДӨНЬЯСЫ (ТУВА, ХАКАС, АЛТАЙ, ЯКУТ ЭДЭБИЯТЛАРЫ)

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. ТӨРКИ ЭДӘБИ ДӨНЬЯ. КЕРЕШ.	8		Конспектирование литературоведческих и критических работ	4	Контрольные вопросы
2.	Тема 2. БАШКОРТ ЭДӘБИЯТЫ	8		Конспектирование литературоведческих и критических работ Чтение и анализ литературных текстов	4	Контрольные вопросы
3.	Тема 3. ТӨРЕК ЭДӘБИЯТЫ	8		Чтение и анализ литературных текстов	4	Контрольные вопросы
4.	Тема 4. ҮЗБӘК ЭДӘБИЯТЫ КАРАКАЛПАК ЭДӘБИЯТЫ	8		Чтение и анализ литературных текстов	4	Контрольные вопросы
5.	Тема 5. КЫРГЫЗ ЭДӘБИЯТЫ	8		Чтение и анализ литературных текстов	2	Контрольные вопросы
6.	Тема 6. КАЗАКЪ ЭДӘБИЯТЫ	8		Чтение и анализ литературных текстов	2	Контрольные вопросы
8.	Тема 8. ТӨРЕКМӘН ЭДӘБИЯТЫ	8		Чтение и анализ литературных текстов	4	Контрольные вопросы
9.	Тема 9. ЧУВАШ ЭДӘБИЯТЫ	8		Чтение и анализ литературных текстов	2	Контрольные вопросы
10.	Тема 10. ЭЗӘРБАЙҖАН ЭДӘБИЯТЫ	8		Чтение и анализ литературных текстов	4	Контрольные вопросы
11.	Тема 11. КАВКАЗ ТӨРКИЛӘРЕ ЭДӘБИЯТЫ (БАЛКАР, КАРАЧАЙ, НОГАЙ ЭДӘБИЯТЛАРЫ)	8		Чтение и анализ литературных текстов Контрольные вопросы	2	Контрольные вопросы

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
12.	Тема 12. АЛТАЙ ҺӘМ СЕБЕР ТӨРКИЛӘРЕНЕҢ ЭДӘБИ ДӨНЬЯСЫ (ТУВА, ХАКАС, АЛТАЙ, ЯКУТ ЭДӘБИЯТЛАРЫ)	8		Контрольные вопросы	4	Контрольные вопросы
	Итого				36	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

лекции, практические занятия, самостоятельная работа студентов, курсовая работа (определяется по выбору обучающегося)

- технология проблемного обучения;
- интернет-технологии;

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. ТӨРКИ ЭДӘБИ ДӨНЬЯ. КЕРЕШ.

Контрольные вопросы , примерные вопросы:

Төрки әдәби дөнъя. Аның тарихи һәм географик чикләрен билгеләү. Кыскача күзәтү. Төрки халыкларның борынгы тарихларына бәйле легендалар, мифлар һәм хәбәрләр. "Угыз-намә", "Шәжәрәи-төрөк" китапларының тарихи-мәдәни роле.

Тема 2. БАШКОРТ ЭДӘБИЯТЫ

Контрольные вопросы , примерные вопросы:

М.Кәримнең ижат үзенчәлекләре. "Озын-озын балачак" әсәре.

Тема 3. ТӨРЕК ЭДӘБИЯТЫ

Контрольные вопросы , примерные вопросы:

Яңа заман төрек әдәбиятында модернизм юнәлеше. О.Памук ижаты. О.Памукның "Минем исемем-Кызыл" романы. Эдипнең стиль үзенчәлеге, фольклор, шәрык һәм Ауropa әдәбиятлары традицияләренең синтезы.

Тема 4. ҮЗБӘК ЭДӘБИЯТЫ КАРАКАЛПАК ЭДӘБИЯТЫ

Контрольные вопросы , примерные вопросы:

Үзбәк әдәбиятының үсеш юлы. Кыскача күзәтү. Күренекле авторлар

Тема 5. КЫРГЫЗ ЭДӘБИЯТЫ

Контрольные вопросы , примерные вопросы:

Хәзерге көн кыргыз әдәбияты. Чыңгыз Айтматов ижаты. Төрки әдәбиятлар гаиләсендә татар әдәбиятының роле һәм урыны. Тарихи, мәдәни һәм әдәби багланышлар мөһәммәдә.

Тема 6. КАЗАКЪ ЭДӘБИЯТЫ

Контрольные вопросы , примерные вопросы:

Хәзерге казакъ әдәбияты. Олжас Сөләйманов поэзиясе Төрки әдәбиятлар үсешендә Шәрык әдәбиятының, ислам культурасының роле. Төрки әдипләр тарафыннан Ренессанс традицияләрен дөвам иттерүе. Төрки әдәбиятларда Шәрык поэзиясе мотивлары

Тема 8. ТӨРЕКМӘН ЭДӘБИЯТЫ

Контрольные вопросы , примерные вопросы:

Төрөкмән әдәбияты тарихы, төп этаплары. Төрөкмән әдәбиятының төрки әдәбиятлар гаиләсендәге урыны.

Тема 9. ЧУВАШ ӘДӘБИЯТЫ

Контрольные вопросы , примерные вопросы:

М.Юхманының "Көнгыш - үлемсезлек кошы" повестенда тарихи шәхесләрнең чагылышы. Константин Иванов ижаты. "Нарспи" поэмасында күтәрелгән төп идея-фикер, сурәтләнгән геройларга характеристика

Тема 10. ӘЗӘРБАЙҖАН ӘДӘБИЯТЫ

Контрольные вопросы , примерные вопросы:

Әзәрбайҗан әдәбияты үсешенә тарихи этаплары. Кыскача күзәтү. Күренекле әдип - шагыйрьләр.

Тема 11. КАВКАЗ ТӨРКИЛӘРЕ ӘДӘБИЯТЫ (БАЛКАР, КАРАЧАЙ, НОГАЙ ӘДӘБИЯТЛАРЫ)

Контрольные вопросы , примерные вопросы:

КАВКАЗ ТӨРКИЛӘРЕ ӘДӘБИЯТЫ (БАЛКАР, КАРАЧАЙ, НОГАЙ ӘДӘБИЯТЛАРЫ)

Тема 12. АЛТАЙ ҺӘМ СЕБЕР ТӨРКИЛӘРЕНЕҢ ӘДӘБИ ДӨНЬЯСЫ (ТУВА, ХАКАС, АЛТАЙ, ЯКУТ ӘДӘБИЯТЛАРЫ)

Контрольные вопросы , примерные вопросы:

АЛТАЙ ҺӘМ СЕБЕР ТӨРКИЛӘРЕНЕҢ ӘДӘБИ ДӨНЬЯСЫ (ТУВА, ХАКАС, АЛТАЙ, ЯКУТ ӘДӘБИЯТЛАРЫ)

Тема . Итоговая форма контроля

Примерные вопросы к зачету:

Учет, контроль и анализ знаний студентов производится на занятиях: контрольные работы по окончании отдельного блока тем - БРС, устные опросы - коллоквиумы, проверка конспектов-источников, теоретических и литературоведческих трудов, заданных студентам, анализ отдельных произведений, выполненных вне занятия (самостоятельно) и т. др. Контрольные вопросы включают различные аспекты детской литературы и составлены так, чтобы студенту была интересно работать: в форме кроссворда, или выбрать правильный ответ, есть вопросы, к которым необходимо подойти творчески и др

1. Төрки халыкларның борынгы тарихларына бәйле легендалар, мифлар һәм хәбәрләр. "Угыз-намә", "Шәжәрәи-төрөк" китапларының тарихи-мәдәни роле.
2. Константин Иванов ижаты. "Нарспи" поэмасында күтәрелгән төп идея-фикер, сурәтләнгән геройларга характеристика.
3. Төрки әдәби дөнъя. Аның тарихи һәм географик чикләрен билгеләү. Кыскача күзәтү.
4. Хәзерге көн кыргыз әдәбияты. Чыңгыз Айтматов ижаты.
5. Төрки әдәбиятлар гаиләсендә татар әдәбиятының роле һәм урыны. Тарихи, мәдәни һәм әдәби багланышлар мәсьәләсе.
6. Яңа заман төрөк әдәбиятында модернизм юнәлеше. О.Памук ижаты. О.Памукның "Минем исемем-Кызыл" романы. Эдипнең стиль үзенчәлеге, фольклор, шәрык һәм Ауropa әдәбиятлары традицияләренә синтезы.
7. Гомумтөрки язма мәдәният ядкарьләре.
8. Сакен Сәйфуллин ижаты. Язучы әсәрләренә символик теле. "Кызыл ат" поэмасына анализ.
9. Төрки әдәбиятлар үсешендә Шәрык әдәбиятының, ислам культурасының роле. Төрки әдипләр тарафыннан Ренессанс традицияләрен дәвам иттерүе. Төрки әдәбиятларда Шәрык поэзиясе мотивлары.
10. Хәзерге казакъ әдәбияты. Олжас Сөләйманов поэзиясе.
11. Әзәрбайҗан әдәбияты үсешенә тарихи этаплары. Кыскача күзәтү. Күренекле әдип - шагыйрьләр.
12. М.Юхманының "Көнгыш - үлемсезлек кошы" повестенда тарихи шәхесләрнең чагылышы.

13. Үзбәк әдәбиятының үсеш юлы. Кыскача күзәтү. Күренекле авторлар.
14. Күренекле казакъ шагыйре - Абай Кунанбаев. Тормыш һәм иҗат юлы. "Гаклия" әсәренә анализ.
15. Казакъ әдәбияты тарихының этаплары. Татар-казакъ мәдәни һәм әдәби багъланышлар мәсәләсе.
16. М. Юхманың "Конгыш - үлемсезлек кошы" әсәре. Күтәрелгән төп идея-проблемалар.
17. Тәрки милләтләрнең халык авыз иҗаты. Барлык тәрки халыклар фольклоры өчен уртак сюжет-темалар.
18. Татар шагыйре Габдулла Тукай һәм төрек әдибе Тауфик Фикрәт: сәнгатьчә фикерләүдәге параллельләр.
19. Тәрки халыкларның килеп чыгышына, тарих һәм мәдәниәтенә кагылышлы фәнни фаразлар. Аерым хезмәтләр һәм аларның авторлары турында мәгълүматлар.
20. Танзимат дәвере төрек әдәбияты. Ә.Мидхәт һәм Н.Кемал иҗаты.
21. Кыргыз әдәбиятында "Манас" эпосының тоткан урыны. Кыргыз әдәбияты үсеше этапларына гомуми характеристика, төп әдипләре.
22. Ж. Руминың тормышы һәм иҗаты. Мәснәвиләренә бәяләмә. Дәнъя әдәбиятлары үсешендәге роле.
23. Крым-татар әдәбиятының үсеше этаплары һәм үзенчәлекләре. Төп әдипләре.
24. Низами иҗаты. "Хәмсә" тупланмасына бәяләмә, аның үзенчәлекләре.
25. Каракалпак әдәбиятының үсеш этаплары. Каракалпакларның борынгы
26. тәрки цивилизацияләр белән бәйләнеше. XX йөз каракалпак әдәбияты.
27. М.Кәримнең иҗат үзенчәлекләре. "Озын-озын балачак" әсәре.
28. Казакъ халкы формалашу, әдәбияты барлыкка килү һәм үсеш тарихы. XX йөздә казакъ әдипләре һәм аларның әсәрләрендә куелган төп мәсьәләләр.
29. М.Фөзүли иҗатының үзенчәлекләре. Дәнъя әдәбиятлары үсешендә тоткан урыны.
30. Уйгур әдәбияты һәм аның үсеш этаплары, төп уйгур әдипләре һәм аларның әсәрләре, аларга гомуми бәя.
31. Чыңгыз Айтматов иҗаты, романнарының берсенә идея-тематик анализ.
32. Борынгы һәм урта гасырларда азербайжан әдәбияты үсеше. Низамидан Фөзүлигә кадәрге булган әдәби чорның үзенчәлекләре һәм тарихы. Төп әдәби үсеш юнәлешләре.
33. Г. Нәваи иҗаты. "Ләйлә вә Мәжнүн" поэмасына анализ.
34. Орхон-Енисей язмаларының тарихы, аларның гомум-төрки ядкәрләр буларак эчтәлеге. Башка төр гомумтөрки әдәби-тарихи мираска бәя.
35. М.Әметбаев иҗатына тарихи-әдәби бәяләмә, иҗатының тон үзенчәлекләре
36. Кыргыз әдәбияты. Кыскача күзәтү. Күренекле кыргыз язучылары.
37. Решат Нури Гунтекинның "Чалы кошы" әсәренә жанр, композицион үзенчәлеге. Авторның хатын-кыз гүзәллеге концепциясе.
38. Төрök әдәбияты тарихы, төп этаплары. Төрök әдәбиятының тәрки әдәбиятлар гаиләсендәге урыны.
39. Әзербайжан мөгърифәтчеләре. М.Ф. Ахундов һәм Н.Нариманов әсәрләренә идея-тематик эчтәлеге.
40. Казакъ мөгърифәтчелек әдәбияты. Ч.Валиханов, И. Алтынсарин, И.Жансагуурларның иҗтимагый һәм әдәби эшчәнлеге.
41. Казакъ прозаикларының "Дала гөлләре" җыентыгына күзәтү. Аерым әсәрләргә җентекле бәя.

7.1. Основная литература:

1. Бәшири З. Чуваш әдәбияты. - Казан, 2008.

2. Ганиева Р.К. Татарская литература: традиции, взаимосвязи - Ка-зань:изд-во КГУ, 2012.
3. Гарбузова В.С.: Поэты Турции ХIХ века - Л.: изд-во ЛГУ, 2007.
4. Иванов. К. Нарспи - Казан, 2008.
6. Литература народов России (авт.сост. Р.З.Хайруллин, С.К.Бирюкова) - М.: Просвещение, 2009.
7. Краткая литературная энциклопедия в 8 т. - М.: Советская энцикло-педия, 2012.
8. Федоров Г.И. Художественный мир чувашской прозы 1950 - 1990-х годов.- Чебоксары, 1996.. Языки, духовная культура и история тюрков. Труды международной конференции. Т. 2. - М.: "Инсан", 2007.

7.2. Дополнительная литература:

1. Атнабай Ә. Шигырьләр. - Уфа, 2010.
2. Боролина И.В. О жанровой дефиниции пьес турецкого народного театра // Советская тюркология . - 2002. - ♦ 4 - С. 30-40.
3. Гайнетдин М. Хакыйкаты юлыннан. - Казан: Тат. кит.нәшр., 2011.
4. Госманов М. Каурый каләм эзеннән. - Казан: Тат.кит.нәшр.,2014
5. 8. Миңнегулов Х.Й. Төрөк- татар әдәби багланышлары / Языки, духовная культура и история тюрков. Труды международной конференции. Т. 2. - М.: " Инсан", 1997. - 62 б.
6. Нигматуллина А. Татарско-турецкие литературные связи конца ХIХ - начала ХХ в.в./ Автореф. канд. дисс. - Казань: изд-во АН РТ, 2011.
7. Нигматуллина Ю. Г. Национальное своеобразие эстетического идеала. - Казань: изд-во КГУ, 2010.
8. Нурмөхәммәтов Т. Соңгы сүз / Гунтекин Р.Н. Чалы кошы. - Казан: Тат.кит.нәшр., 2012.

7.3. Интернет-ресурсы:

<http://tatkniga.ru> - <http://tatkniga.ru>

<http://www.tatarstan.ru/books/> - <http://www.tatarstan.ru/books/>

Книгафонд - http://www.curator.ru/pedagog/pro_ipo1.html

Книгафонд - <http://libress.kpfu.ru/wpad.dat>

Книгафонд - <http://www.tatarstan.ru/books/>

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "Литература родственных народов" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Компьютерный класс, оргтехника, теле и аудиоаппаратура (всё - в стандартной комплектации для практических занятий и самостоятельной работы); доступ к сети Интернет (во время самостоятельной подготовки и на практических занятиях).

При использовании электронных изданий каждый обучающийся обеспечивается рабочим местом в компьютерном классе с выходом в Интернет.

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 44.03.05 "Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)" и профилю подготовки Родной (татарский) язык и литература и иностранный язык (английский) .

Автор(ы):

Мингазова Л.И. _____

Шафигуллина Рушания Фаилевна _____

"__" _____ 201__ г.

Рецензент(ы):

Закирзянов А.М. _____

Сайфулина Флера Сагитовна _____

"__" _____ 201__ г.